

1.sz. melléklet

Az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ ajánlása az egészségügyi dokumentáció másolási költségeinek meghatározásáról

Az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ az egészségügyi dokumentáció másolásának költségei vonatkozásában az egységes és átlátható gyakorlat kialakítása érdekében az alábbi **ajánlást** fogalmazza meg:

1. Bevezetés

Hazánkban az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) valamint az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (Eüak.) tartalmaz előírásokat az egészségügyi dokumentációról való másolatkészítés szabályairól.

Az Eütv. a beteg alapvető jogosultságaként határozza meg az egészségügyi dokumentáció megismerésének jogát. A törvény 24. § (3) bekezdésének c)-e) pontjai alapján a beteg jogosult az egészségügyi dokumentációba betekinteni, valamint azokról kivonatot vagy másolatot készíteni vagy saját költségére másolatot kapni, a fekvőbeteg-gyógyintézetből történő elbocsátásakor zárójelentést kapni, valamint az egészségügyi adatairól indokolt célra – saját költségére – összefoglaló vagy kivonatos írásos véleményt kapni. Az Eüak. 7. § (3) bekezdése az Eütv. rendelkezéseivel egybehangzóan kimondja, hogy az érintett az egészségügyi dokumentációba betekinthez, valamint azokról - saját költségére - másolatot kaphat.

Arra vonatkozóan azonban, hogy az egészségügyi szolgáltatók a másolat elkészítéséért milyen összeg megtérítését kérhetik, a hazai jogszabályok nem tartalmaznak előírásokat. Ebből kifolyólag maguk az egészségügyi szolgáltatók jogosultak megállapítani azokat az elveket, szabályokat, amelyek alapján a másolással összefüggésben felmerülő díjak kiszámításra kerülnek. **A másolási díjakra vonatkozó szabályozás hiánya így nagyfokú autonómiát nyújt a szolgáltatók részére, amelynek eredményeként egymástól nagymértékben eltérő gyakorlat alakult ki hazánkban.**

2. Jelenlegi gyakorlat

Az OBDK – a fent említett gyakorlatra tekintettel – a betegjogi képviselők útján felmérte az egyes fekvőbeteg-intézmények jelenlegi, az egészségügyi dokumentációról való másolat készítésének díjaira vonatkozó előírásait. A felmérés eredményeként megállapításra került, hogy nagyon nagy az eltérés annak vonatkozásában, hogy az egyes intézmények az egészségügyi dokumentáció másolatáért, valamint a másolatot tartalmazó CD/DVD felvételek kiadásáért milyen mértékű másolási díjat számolnak fel. Az eltérést jól példázza, hogy a másolásért megállapított legalacsonyabb díj egy A/4-es oldal tekintetében 5.-Ft, míg a legdrágább 1.000.-Ft. Néhány egészségügyi intézmény emellett a különböző szolgáltatásokért egyszeri ügyintézési díjat, vagy más néven alapdíjat számol fel, egyes intézmények az egészségügyi dokumentáció irattári kikereséséért is további térítési díjat állapítanak meg, nincs egységes gyakorlat továbbá a másolat postai úton történő kézbesítése esetében a postaköltségek viselésére kötelezett fél tekintetében sem. Az egységes szabályozás hiánya így azt eredményezi, hogy intézményenként eltérő típusú és összegű másolási díjak kerülnek alkalmazásra, e gyakorlat alapján pedig az Eütv. 24. §-ában nevesített betegjog, az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga nem érvényesül azonos feltételekkel, emellett az egészségügyi szolgáltatók sem rendelkeznek a költségeik érvényesítésére vonatkozó egységes iránymutatással. Szükségesnek bizonyul tehát az egységes szabályozás kialakítása és alkalmazása a jogi környezet átláthatóbbá és kiszámíthatóbbá tétele, a jogbiztonság érvényre juttatása, az egészségügyi szolgáltatók által ráfordított élőlátás költségének reális megállapítása, valamint a betegjogok érvényesülése érdekében.

3. Nemzetközi gyakorlat

A Magyarországon megismert gyakorlattal ellentétben Európán belül számos országban jogszabály határozza meg - különböző elvek mentén - az egészségügyi dokumentációról való másolat elkészítése során felmerülő és a jogosult által megfizetendő másolási díjak maximális összegét.

Lengyelországban a Betegek jogairól és a Betegjogi Ombudsmanról szóló törvény¹ tartalmaz előírásokat az egészségügyi dokumentációhoz való hozzáférésről, az arról való másolat elkészítésének feltételeiről és maximális költségéről. A jogszabály a dokumentáció adathordozója, illetve az átlagkereset meghatározott százaléka alapján határozza meg az egy oldalra jutó másolási díjat, amely papíralapú dokumentáció esetén nem haladhatja meg a megelőző negyedévi átlagkereset 0,0002 részét, elektronikus formában rögzített

¹ USTAWA z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta - http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCAQFJAA&url=http%3A%2F%2Fisap.sejm.gov.pl%2FDownload%3Fid%3DWDU20120000159%26type%3D3&ei=YzjSU7eZO6vT7Aboq4GwCQ&usg=AFQJCNHFmYmVnMb-FsGMZUNnNbGK4gZUcw&sig2=w4-cn6l_bd5715nH1IXfGQ&bvm=bv.71667212,d.ZGU

egészségügyi dokumentáció esetén pedig előző negyedévre érvényes átlagkereset 0,002 részét. Nagy-Britanniában rendeleti szintű szabályozás² útján kerül meghatározásra a másolási költség maximális mértéke. A rendelet három csoportot határol el egymástól, amelyekhez eltérő mértékű, de fix összegű térítési díjat kapcsol: elektronikus formában rögzített dokumentáció esetén maximum 10 £, részben elektronikus-részben egyéb, továbbá teljes egészében egyéb adathordozón rögzített dokumentáció esetén pedig 50 £ az elkészített másolatért a jogosult által maximálisan fizetendő összeg, amely az esetlegesen felmerülő posta- illetve csomagköltséget is magába foglalja. A rendelet emellett kimondja, hogy az egészségügyi dokumentáció megismerésére irányuló kérelmekkel összefüggésben nem állapítható meg olyan mértékű díjfizetési kötelezettség, amely az egészségügyi szolgáltatók részére vagyoni nyereség elérését eredményezi. Németországban a Független Betegtanácsadó Szervezet előírása³ szabályozza a kérdéskört, amely szintén az egy oldalra jutó másolási költséget tekinti irányadónak, ez pedig az 50 € centet nem haladhatja meg. Az előírás kimondja továbbá, hogy a dokumentáció felkutatása, illetve a másolatkészítésre fordított idő a költség megállapítása során nem vehető figyelembe, annak összegszerű beszámítására nincs mód. Franciaországban a Közegészségügyi Kódex⁴ tartalmaz rendelkezéseket az egészségügyi dokumentáció vonatkozásában. A törvény L-1111-7. cikke alapján az egészségügyi dokumentáció tartalmáról a helyszínen történő tájékoztatás, a betekintés ingyenes, másolat igénylése esetében pedig a kérelmező által fizetendő díj nem haladhatja meg a másolat előállításának, illetve esetleges kipostázásának költségeit.

Az európai országokban megalkotott és alkalmazott jogszabályok, előírások és elvek kiinduló pontként szolgálhatnak a hazai szabályozás kialakításában.

4. Az egészségügyi dokumentáció fogalma, típusai

Az egészségügyi dokumentáció fogalmával kapcsolatban az Eütv. 3. § p) illetve az Eüak. 3. § e) pontja ad iránymutatást. Az Eütv. alapján egészségügyi dokumentációnak minősül az egészségügyi szolgáltatás során az egészségügyi dolgozó tudomására jutó, a beteg kezelésével kapcsolatos, az Eüak. szerint pedig a gyógykezelés során a betegellátó tudomására jutott, egészségügyi és személyazonosító adatokat tartalmazó feljegyzés, nyilvántartás vagy bármilyen más módon rögzített adat, függetlenül annak hordozójától vagy formájától. Az Eütv. 136. § (3) bekezdése kimondja továbbá, hogy az egészségügyi dokumentáció részeként meg kell őrizni az egyes vizsgálatokról készült leleteket, a gyógykezelés és a konzílium során keletkezett iratokat, az ápolási dokumentációt, a

² Data Protection (Subject Access) (Fees and Miscellaneous Provisions) Regulations 2000 - <http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2000/191/contents/made>

³ Unabhängige Patientenberatung Deutschland (UPD) - <http://www.patientenberatung.de>

⁴ <http://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?idArticle=LEGIARTI000006908131&cidTexte=LEGITEXT000006072665&dateTexte=20080610&fastPos=1&fastReqId=142385577&oldAction=rechCodeArticle>
http://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do;jsessionid=1C24F8F4B0673ADBE8666CB89AE3109D.tpdjo06v_3?cidTexte=LEGITEXT000006072665&idArticle=LEGIARTI000006685776&dateTexte=20140711&categorieLien=cid#LEGIARTI000006685776

képző diagnosztikus eljárások felvételeit, valamint a beteg testéből kivett szövetmintákat.

Az egészségügyi intézmények belső szabályzataikban (például Térítési Díj Szabályzat) határozzák meg az egészségügyi dokumentáció másolási költségeit. Ezen szabályzatokban elhatárolásra kerülnek az egészségügyi dokumentáció részét képező, különböző egészségügyi dokumentumok, amelyekhez rendszerint más-más összegű másolási díjak kapcsolódnak. **Az egészségügyi intézmények szabályzataikban azonban eltérő dokumentumokat emelnek ki a különböző összegű másolási díjak meghatározásakor, egységes gyakorlat így ezen a téren sem érvényesül.** A szolgáltatók jellemzően az alábbi dokumentum-típusokhoz rendelnek eltérő másolási díjakat: zárójelentések, lázlapok, ambuláns lapok, műtéti leírások, képző diagnosztikai leletek, röntgenfelvételek, összefoglaló vagy kivonatos orvosi szakvélemények stb. Figyelembe vételre kerül emellett az egészségügyi dokumentáció terjedelme (oldalszáma), illetve annak adathordozója is (papíralapú vagy elektronikus), amely további differenciálást eredményez az egészségügyi szolgáltatók másolási díjai tekintetében.

Az egészségügyi dokumentáció részét képező egyes dokumentumokról az érintett témakörhöz kapcsolódóan a jogszabályok az alábbi rendelkezéseket tartalmazzák:

Az Eütv. 24. § (3) c) pontja nevesíti a beteg azon jogát, miszerint a fekvőbeteg-gyógyintézetből történő elbocsátásakor jogosult **zárójelentést** kapni, illetve az egészségügyi adatairól indokolt célra – saját költségére – összefoglaló vagy kivonatos írásos véleményt kapni. Ehhez kapcsolódóan az Eütv. 137. §-a úgy rendelkezik, hogy több résztvevénységből álló, összefüggő ellátási folyamat végén vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátást követően írásbeli összefoglaló jelentést (zárójelentést) kell készíteni, és - a 14. § (1) bekezdésében foglalt eset kivételével - azt a betegnek át kell adni.

A járóbeteg-szakellátás során készített rövid, írásos összefoglaló jelentések, **az ambuláns lapok** vonatkozásában a jogszabályok nem tartalmazzák hasonló rendelkezéseket, így ezen egészségügyi dokumentumok kiadása a jogszabály erre irányuló előírásának hiányában nem kötelező, a kialakult gyakorlat alapján azonban az egészségügyi szolgáltatók első ízben ezeket a dokumentumokat is – hasonlóan a zárójelentésekhez - térítésmentesen kiadják a jogosultak részére.

A **látteletekkel** kapcsolatosan a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról szóló 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet tartalmaz előírást. A rendelet 2. számú mellékletének 6. pontja rögzíti, hogy a láttelelet elkészítésének és kiadásának térítési díja 3500 Ft.

Az **ápolási dokumentációval** kapcsolatban az Eütv. 98. § (5) bekezdése úgy szól, hogy az ápolási, gondozási tevékenységről ápolási, gondozási dokumentációt kell vezetni, amely része az egészségügyi dokumentációnak.

Fontos megemlíteni végül az **egészségügyi ellátóhálózaton kívüli szervek megkeresése alapján teljesítendő adatszolgáltatás** kötelezettségét, amelyről az Eüak. illetve a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) is tartalmaz rendelkezéseket. Az Eüak. 23. § (1) bekezdése felsorolja azokat a szervezetet, amelyek megkeresésére a kezelést végző orvos, valamint az egészségbiztosítási szerv az érintett egészségügyi és a megkereső szerv által törvény alapján kezelhető, az azonosításhoz szükséges személyazonosító adatait átadni köteles. Ilyen szervek - többek között - büntetőügyben a nyomozó hatóság, az ügyészség, a bíróság, az igazságügyi szakértő, polgári peres és nemperes, valamint közigazgatási hatósági ügyben a közigazgatási hatóság, az ügyészség, a bíróság, az igazságügyi szakértő. Ehhez kapcsolódóan a Be. 71. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztestületet, gazdálkodó szervezetet, alapítványt, közalapítványt és egyesületet kereshet meg tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása végett, amelyet a megkeresett szerv köteles térítésmentesen teljesíteni.

A hivatkozott jogszabályhelyek segítséget nyújtanak a jelenleg hatályos szabályozás struktúrájának áttekintésében.

5. Az OBDK javaslata

Fentiekre tekintettel az **OBDK szükségesnek tartja és indítványozza az egészségügyi dokumentációról való másolatkészítés díjaira vonatkozó egységes és irányadó szabályozás kialakítását, amely által lehetővé válik az, hogy minden jogosult - az ország különböző pontjain - azonos feltételek mellett juthasson hozzá az egészségügyi dokumentációhoz, illetve előre számolni tudjon díjfizetési kötelezettsége mértékével, továbbá az egészségügyi szolgáltatók is érvényesíteni tudják azokat a reális költségeket, amelyek a dokumentáció másolásához kapcsolódhatnak.** Az egységes módon történő szabályozás indokoltságát alátámasztja az is, hogy a felvetett probléma Magyarország teljes területére kiterjed, az a lakosság teljes körét érinti.

Az egységes gyakorlat megteremtésének garanciális alapja az egészségügyi intézmények által a betegdokumentáció másolásáért előírt alapidj vagy egyszeri ügyintézési díj, az irattári kikeresési díj, illetve az egyéb hasonló jellegű kezelési költségek **önköltség mértékébe történő beépítése.** Az OBDK így javasolja a másolási díjak oly módon történő kialakítását – mind papíralapú, mind elektronikus másolatok esetén -, hogy azok a másolatkészítéshez kapcsolódó minden esetlegesen felmerülő költséget magukba foglaljanak, és az így előírt díjakon túl a szolgáltatók már további összegeket ne számítsanak fel a kérelmezők részére.

Az OBDK a papíralapú egészségügyi dokumentáció másolásához kapcsolódóan az **oldalankénti egységes másolási díj kialakítását** javasolja, amelynek konkrét összege az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény Mellékletének IV. címében meghatározottakra

tekintettel kerülhet kialakításra, igazodva jogszabály azon rendelkezéséhez, minek alapján az államigazgatási eljárásban készített hitelesített vagy hitelesítetlen másolat, illetőleg kivonat illetve főszabályként oldalanként - magyar nyelvű másolat esetében - **100 forint**.⁵

Az egészségügyi intézmények biztosíthatják a másolat **sürgősségi** úton történő, illetve a jogosult erre irányuló kérelme esetén – amennyiben a dokumentáció ilyen formában rendelkezésre áll – a másolat **színes formában** történő kiadását. Ezekben az esetekben az egészségügyi szolgáltatók jogosultak lehetnek eltérő mértékű összeget meghatározni, az irányadó másolási díj az OBDK javaslata alapján ilyen esetekben maximum 50%-al lehetne megemelhető.

A fentiekre tekintettel, valamint a hazai, illetve a külföldön alkalmazott gyakorlat, illetve az általánosan megismerhető uniós jogelvételek és vásárlóerő figyelembe vételével az OBDK az alábbi javaslattal él az egészségügyi dokumentációról való másolási díjak összegére:

I. Papíralapú dokumentáció másolása

1. Nem teljes dokumentáció esetén:

A/4 (oldalanként): Jelenlegi gyakorlat: 100,-Ft körüli középérték.⁶

Az OBDK javaslata: 100,-Ft

A/3 (oldalanként): Jelenlegi gyakorlat: az egészségügyi intézmények az A/4 méretű dokumentációra vonatkozó díjtól eltérő összeget határozhatnak meg, ezáltal itt is célszerűnek mutatkozik a keretek meghatározása.

Az OBDK javaslata: 100,-Ft

2. Teljes egészségügyi dokumentáció vagy 50 oldal felett átgondolandó az egységár bevezetése.

Jelenlegi gyakorlat: 5000,-Ft körüli középérték.

Az OBDK javaslata: 5000,-Ft (igazodva az oldalankénti 100,-Ft-os díjhoz).

⁵ Az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény Mellékletének IV. címe 1. pontja.

⁶ A közigazgatási hatósági eljárásban az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény szerinti összeg 100 Ft.

II. Elektronikus másolat - CD/DVD
(CT, MR, Ultrahang felvételek)

Jelenlegi gyakorlat: 100 - 2.000,-Ft/darab

Az OBDK javaslata: 700,-Ft/darab

Mindezek mellett az OBDK támogatja és javasolja az egészségügyi dokumentációról kért másolatok **elektronikus úton történő biztonságos megküldésének kialakítását**, hiszen a másolatok elektronikus formában (e-mail-en keresztül) történő továbbítása **számos előnyt biztosíthat** mind az egészségügyi szolgáltatók, mind a másolatot kérelmező személyek számára. Az elektronikus továbbítás gyorsabb és költségkímélőbb megoldás lehet a papíralapú másolatokhoz képest, általa ugyanis a személyi és anyagi ráfordítások, a szolgáltatók adminisztratív terhei egyaránt csökkenthetők, valamint az ügyintézési folyamat ideje és is lerövidíthető, ezáltal pedig a kérelmezők is gyorsabban és olcsóbban hozzájuthatnak a kért dokumentumokhoz. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy az elektronikus továbbítás bizonyos kockázatokat is magában rejt, amelyek a magántitokhoz való jog sérelmét idézhetik elő az adott esetben. Mindezekre tekintettel **nagyon fontos a garanciális szabályok lefektetése** (például a kérelmező által megadott, megfelelő előzetes tájékoztatáson alapuló, kifejezett és írásos hozzájáruló nyilatkozat) **és a dokumentumok elküldésének biztonságos módját biztosító módszerek, eszközök kialakítása, amelyek által kizárható a dokumentációhoz történő jogosulatlan hozzáférés lehetősége.**

Budapest, 2015. április „”

